

vatel vytáhnuv ve zlosti peníze z kapsy, hodil je na lavičku a hned na to drny s hrobu trhal a je k plotu hřbitova odhodil, a že podle rozsudkového zjištění R-ová teprve potom, ba až po odchodu stěžovatelovu vzala si peníze zatím k sobě, takže stěžovatel v době skutku neměl důvodu k domněnce, že R-ová s jeho počínáním souhlasí, rozsudek označuje zjevy, zdůrazňované zmateční stížností, správně jako bezvýznamné vzhledem k tomu, že si stěžovatel dal za svou práci zaplatiti a že, odstraňuje drny s hrobu, jednal proti vůli jeho majitelky. Povahy poškození hrobu ve smyslu Šu 306 tr. zák. nebylo by ostatně jednání stěžovatelovo pozbylo ani tehdy, kdyby je byl předsevzal, by takto uplatnil jakýkoli at již skutečný nebo jen domnělý nárok vůči majitelce hrobu a objednatelce díla, jím před tím provedeného. Dlužno přisvědčiti právnímu názoru, vyslovenému v rozsudku, že se ke skutkové podstatě přečinu podle Šu 306 tr. zák. nevyžaduje, by majiteli hrobu vzešla činem určitá hmotná škoda. nýbrž stačí, že se stav hrobu zhorší třeba jen co do některé jeho části a pouze po stránce esthetické u srovnání se stavem, ve kterém byl před tím, než byl čin předsevzat, když tudíž v projednávaném případě byly s hrobu, utvořeného z hlíny, odstraněny drny, jichž se k ozdobě takovýchto hrobů všeobecně používá.

Čís. 2243.

Ochrana republiky (zákon ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.).

Pokud vybízení dělnické (komunistické) mládeže, by v případě války hájila jen zájmy dělnické třídy, spadá pod ustanovení Šu 16 čís. 1 a tvrzení, že se tak stane, pod ustanovení Šu 18 čís. 2 zákona.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1926, Zm II 384/25.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Olomouci ze dne 7. dubna 1925, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinu podle Šu 16 čís. 1 a podle Šu 18 čís. 2 zákona ze dne 19. března 1923, čís. 50 sb. z. a n.

D ů v o d y:

Dovolávajíc se důvodu zmatečnosti čís. 9 a) Šu 281 tr. ř., napadá zmateční stížnost nejprve rozsudkový výrok, jímž byla rozsudkem zjištěná slova obžalovaného podřaděna skutkové podstatě přečinu podle Šu 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, namítajíc, že se obžalovaný zmínil pouze všeobecně, že dělnická třída a zvláště komunistická mládež musí si býti vědoma svých povinností jako třídy dělnické, že nesmí nikdy hájiti zájmy měšťácké třídy jakožto třídy nepřátelské, nýbrž musí vždy hájiti zájmy své třídy. Nikdy nebylo prý řečeno, že se jedná o armádu nebo vládu státu Československého, to, co mluvil obžalovaný, hlásá prý všeobecně známý program komunistické strany, jež možno čísti denně v časopisech, aniž by v tom bylo spatřováno něco trestného.

Námítce nelze přiznati oprávnění. Především neměl závadný výrok obžalovaného onoho doslovu, v němž jej uvádí zmateční stížnost. Podle zjištění rozsudkového, vzhledem k předpisu §u 288 čís. 3 tr. ř. při provádění námítky důvodu hmotněprávní zmatečnosti pro stěžovatele závazného, pronesl obžalovaný slova: »...ale mýlí se tato vláda, domnívá-li se, že dělnická mládež, speciálně komunistická, půjde do války, která v dohledné době přijíti musí, hájiti zájmů této vlády. Nejsme zásadně antimilitaristy, jsme jen proti militarismu měšťáckému a jsme pro militarismus rudý. Když budeme musiti jíti do války, budeme jen hájiti zájmů dělnické třídy.« Jak patrně, zmateční stížnost ve své snaze, propůjčiti slovům obžalovaného doslov a tím ovšem zároveň i smysl s hlediska trestně-právního nezávadný, vypouští z výroku obžalovaného všechna ona slova, která právě vedla nalézací soud k tomu, že ve výroku tom shledal (veřejně) vychvalování zločinu podle §u 16 čís. 1 zákona na ochranu republiky, by totiž z a v á l k y způsobena byla škoda b r a n n é m o c i republiky. V přesvědčení, že obžalovaný měl na mysli chování se těch, vůči nimž svůj projev činil, za případné budoucí války vůbec a za plnění branné povinnosti zvlášť, právem utvrzovala nalézací soud také skutečnost, zjištěná rozsudkem, že obžalovaný pronesl závadný výrok za řeči na schůzi komunistické mládeže, v níž bylo přítomno asi 45 osob, většinou asi šestnáctiletých, v nichž obžalovaný zřejmě spatřoval budoucí vojíny. Jak doslov a smysl výroku samotného, tak okolnosti, za nichž jej obžalovaný pronesl, nepřipouštějí nejmenší pochybnosti o tom, že obžalovaný měl při tom na mysli vojíny a brannou moc státu Československého; nesejde tudíž na tom, že, jak zdůrazňuje zmateční stížnost, obžalovaný státu toho výslovně nejmenoval.

Projev, jímž obžalovaný, zejména jeho závěrečnou větou hlásal pro případ války výhradně hájení zájmů jediné (dělnické) třídy obyvatelstva tohoto státu, a to právě těmi, kdož by byli za války povoláni k službě vojenské, jest však v naprostém rozporu s úkolem, jež ukládá československé branné moci § 1 branného zákona ze dne 19. března 1920, čís. 193 sb. z. a n., podle něhož je československá branná moc povolána zejména k tomu, by hájila trvání, celistvost a svobodu republiky Československé proti zevnějším nepřátelům. Této úloze branné moci jako celku odpovídá povinnost každého jednotlivého příslušníka jejího, nic nepodnikati, co by mohlo onen úkol branné moci křížovati, a sledování i dosažení cílů jím vytčených poškoditi. Před plněním této povinnosti musí, jmenovitě za války, nezbytně zcela ustoupiti veškeré protichůdné zájmy jak osobní, tak jednotlivých vrstev (skupin) obyvatelstva státu vůbec a příslušníků branné moci zvlášť, ať mají svůj původ v rozdílech národnostních, náboženských, nebo v protivách rázu sociálně-třídního. Snahy, které by se, hlavně za války, nesly za uplatňováním takovýchto dílčích zájmů jediné jen třídy obyvatelstva, přinášely by s sebou nezbytně nanejvýš povážlivé porušení celistvosti branné moci jakožto přední podmínky její zdatnosti a tím ovšem i její ochromení a poškození. Tomu bylo by tak zejména tehdy, kdyby ono výhradně hájení zájmů jedné třídy obyvatelstva mělo zároveň značiti odpor proti hájení státu v jeho dnešní (republikánské) ústavní formě jako celku, k jehož hájení je povolána právě jeho branná moc. Obžalovaný mluvil sice ve své řeči

o »této vládě«, o »měšťáckém militarismu«, než rozsudek dospívá k případnému závěru, že obžalovaný měl při tom na mysli vládu republikánskou, totiž dnešní ústavní formu vlády ve státě Československém vůbec, nikoli snad pouze jeho vládu v nynějším jejím přechodném složení, a že jeho projev směřoval také proti branné moci Československé republiky. Námitka zmateční stížnosti, že to, co mluvil obžalovaný, hlásá, zejména v časopisech strany, beztrestně program komunistické strany, postrádá všeho podkladu a oprávnění již proto, že zejména i tu vychází zmateční stížnost z nesprávného předpokladu (§ 288 čís. 3 tr. ř.), že výrok obžalovaného zněl nikoli tak, jak jej zjišťuje rozsudek, nýbrž jak je uveden ve stížnosti, v čemž však jest, jak shora naznačeno, podstatný rozdíl.

Námitka, kterou napadá zmateční stížnost rozsudkový výrok, jímž byla táž slova obžalovaného podřaděna skutkové podstatě přečinu podle §u 18 čís. 2 zákona na ochranu republiky, není však vůbec provedena způsobem, který by vyhovoval zákonu (§ 288 čís. 3 tr. ř.). Skutkovou podstatu uvedeného přečinu neshledal nalézací soud v tom, že obžalovaný mluvil o válce, která v dohledné době přijíti musí, nýbrž podle výslovného závěru rozsudkového v tom, že předpovídal, že v oné válce, která v dohledné době musí přijíti, bude se dělnická, najmě komunistická mládež chovati způsobem, jím uvedeným, že totiž, půjde-li do války, nebude hájiti zájmy »této vlády« (ve smyslu shora dle rozsudku nastíněném), nýbrž jen zájmy dělnické třídy. Nalézací soud vším právem shledal tuto zprávu, předpověď obžalovaného, byť snad s výjimkou komunisticky smýšlejících živlů, ohledně všech ostatních vrstev dělnické třídy nepravdivou a takovou, že ani obžalovaný neměl dostatečných důvodů, pokládati ji za pravdivou. Z hořejších podrobných úvah pak je již dostatečně zjevnou i správnost rozsudkového výroku, podle něhož obžalovaný sdělováním oné zprávy, předpovědí, poškozoval bezpečnost státu. Učinil tak podle výslovného zjištění rozsudkového, jež při nejmenším výslovně nenapadá ani zmateční stížnost, vědomě, takže nalézací soud právem shledal v jeho výroku i subjektivní skutkovou podstatu řečeného přečinu.

Čís. 2244.

Zodpovědnosti za uveřejnění článku trestného obsahu jest redaktor s hlediska zanedbání povinné péče (článek III. čís. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., § 42 zák. na ochranu republiky) prost, když ani osobním čtením článku a pečlivými úvahami o celém jeho obsahu nemohl poznati protiprávní smysl, směr a dosah myšlenek článkem projevených a shledati tak v článku protiprávní útok na právní statek zákonem chráněný. Propuštění článku censurou o sobě nestačí.

(Rozh. ze dne 14. ledna 1926, Zm I 622/25.)

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chebu ze dne 20. července 1925, jímž byl obžalovaný sprostěn podle §u 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby pro přečin a pro přestupek podle čís. 1